

STUDIJE RODA U SELU I POLJOPRIVREDI

Rod u tranziciji i tranzicija roda

doc. dr Mirela Tomaš Simin

NASTAVNE JEDINICE

- ✓ Društvene konstrukcije roda
- ✓ Doprinosi i izazovi feminističkih teorija

➤ **ROD U TRANZICIJI I TRANZICIJA RODA**

- Porodični rodni režim
- Rodni identiteti u poljoprivredi
- Rod i siromaštvo
- Rod i obrazovanje
- Rod i jezik
- Rodni stereotipi i stigmatizacija
- Promene rodnih struktura i pravne rodne regulative
- Rodna paradigma ruralnog razvoja

ROD U TRANZICIJI I TRANZICIJA RODA

- Za srpsko društvo se kaže da se nalazi u zakasneloj i otežanoj postsocijalističkoj transformaciji.
- Način na koji se odvijaju društvene promene, kao i njihovi efekti nisu distribuirani ravnomerno.

- Seoska područja raspolažu manjim stepenom bogatstva i društvene moći, pa time i atraktivnosti, što se odražava na karakteristike seoskih porodica, njihove strategije opstanka i razvoja, ali i domete njihove uloge u reprodukciji seoskog načina života i reprodukciju rodni uloga.
- U tom smislu društvena tranzicija u velikoj meri uslovljava tranziciju roda i stvaranje novih i drugačijih rodni konstrukata i/ili oživljavanje starih.

- Promene kroz koje prolazi srpsko društvo tokom tranzicijskog perioda su značajne.
- Pitanje je u kojoj meri ove promene de/konstruišu rod.
- Položaj žene u srpskoj tradicionalnoj kulturi izuzetno je inferioran u odnosu na muškarca, prepun negativnih stereotipa i pripisanih društvenih uloga kojih se žena trebala pridržavati.

- Od žene se očekivalo da bude dobra majka, supruga, požrtvovani član porodične zajednice, odana i podčinjena.
- Položaj žene u društvu blisko je povezan sa tim kakvu poziciju je imala u porodici.
- Žena je isključena iz većine političkih, kulturnih, ekonomskih sfera društvenog života.
- Deo srpske seoske kulture je tradicionalna hegemonika muškost na selu i komplementarna ženskost u smislu ženinog mesta u okviru tradicionalne rodne podele rada.

ROD U TRANZICIJI I TRANZICIJA RODA

- Do promene tradicionalnih patrijarhalnih rodni ulogu u srpskom društvu dolazi usled povećanog obrazovanja žena i njihovog uključivanja u javni i društvenopolitički život.
- Te promene dešavaju se u periodu posle II svetskog rata, sa porastom obrazovanja i sticanjem pravno političke i ekonomske nezavisnosti.

ROD U TRANZICIJI I TRANZICIJA RODA

- U postkomunističom srpskom društvu opet dolazi do promene rodnih struktura.
- Žena gubi samopoštovanje stečeno u socijalizmu u periodu ratova i tranzicije kada gubi svoju ekonomsku nezavisnost.
- Ruralne rodne uloge savremenog društva stvaraju se pod uticajem novih vrednosnih sistema savremenog društva i delovanjem starih koji su se neravnomerno zadržali u zavisnosti od regionalne razvijenosti pojedinih delova srpskog društva.
- U sudaru novih i starih vrednosnih sistema često dolazi i do konflikata i krize ruralnih rodnih uloga.

Hvala na pažnji!